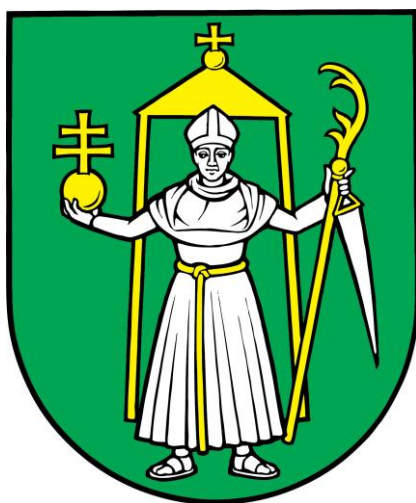

**KOMUNITNÝ PLÁN
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
OBCE PRIBETA
2022 - 2025**

Obsah

- 1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb**
 - 1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb
 - 1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov
- 2. Komunitné plánovanie sociálnych služieb**
 - 2.1. Aktéri komunitného plánovania sociálnych služieb
 - 2.2. Komunita a komunitný rozvoj
- 3. Komunitné centrum Pribeta**
 - 3.1. Vznik, úlohy a ciele komunitného centra
 - 3.2. Cieľové skupiny komunitného centra
 - 3.3. Pracovníci komunitného centra
 - 3.4. Činnosti, metódy a techniky práce komunitného centra
 - 3.5. Forma a rozsah poskytovania sociálnej služby
- 4. Sociálna politika obce v oblasti pomoci obyvateľom v núdzi**
 - 4.1. Sociálne bývanie
 - 4.2. Sociálne dávky
- 5. Analýza demografických údajov**
 - 5.1. Poloha obce
 - 5.2. Obyvateľstvo
 - 5.3. Školstvo
 - 5.4. Zdravotníctvo v obci
 - 5.5. Kultúra, šport a organizácie v obci
- 6. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb**
 - 6.1. Seniori
 - 6.1.1. Vyhodnotenie výsledkov z mapovania potrieb seniorov v obci Pribeta
 - 6.1.2. Návrhy riešení problémov na základe zistených potrieb seniorov
 - 6.2. Zamestnaní verzus nezamestnaní obyvatelia
 - 6.2.1. Návrhy riešení problémov na základe zistených potrieb u nezamestnaných obyvateľov
 - 6.3. Zdravotne postihnutí obyvatelia
 - 6.3.1. Návrhy riešení problémov na základe zistených potrieb občanov s ŤZP
 - 6.4. Rómske obyvateľstvo obce
 - 6.4.1. Návrhy riešení problémov rómskych obyvateľov obce
 - 6.5. Deti a mládež v riziku sociálneho vylúčenia
 - 6.5.1. Návrhy riešení problémov detí a mládeže
- 7. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb**
 - 7.1. Komunitné centrum Pribeta
 - 7.1.1. Návrhy riešení problémov poskytovania sociálnej služby komunitné centrum:
 - 7.2. Terénna opatrovateľská služba
 - 7.2.1. Návrhy riešení problémov poskytovania opatrovateľskej služby
- 8. Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb**
 - 8.1. Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Pribeta
 - 8.2. Spôsob vyhodnocovania a časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb
 - 8.3. Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb

Použitá literatúra

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- www.sodb.infostat.sk
- www.pribeta.sk
- Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (2021)
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020 (2014) a jeho pripravovanú aktualizáciu na roky 2021 - 2030
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030
- Programové vyhlásenie vlády 2021 – 2024
- Revidovaný národný akčný plán
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja

Úvod

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Celá spoločnosť prechádza vývojovým procesom, ktorý si vyžaduje pulz doby. V tejto súvislosti sa do praxe zavádza aj pojem „komunitné plánovanie“, hoci jeho obsah rozhodne nie je novinkou.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa novej legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

- zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- komunitných a terénnych služieb,
- sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
- odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách

Komunitné plánovanie je proces, ktorým sa zisťuje dopyt a ponuka sociálnych služieb. Samospráva tiež zvažuje finančné či personálne kapacity v tejto oblasti a pokúša sa prísť na to, ako služby ponúkať efektívnejšie a účinnejšie. Nakoniec vyhodnocuje, do akej miery sa jej podarilo stanovené ciele naplniť. Vo svojej podstate ide o cyklický a otvorený proces. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami obci, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity obce.

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009, sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízko-prahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladňovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
- sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Sociálna oblasť súvisí s dokumentmi vyššej úrovne a to:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030

Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násillia na ženách

Národná stratégia na ochranu detí pre násillím

Národná stratégia zamestnanosti

Stratégia SR pre integráciu Rómov

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb NRSK

Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (2021)

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov

Zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Štát priamo v § 83, odsek 2 zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá obci vypracovanie a schválenie komunitného plánu sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Cieľom a účelom NPRSS je cyklicky pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike, a to cestou definovania politiky smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni a následne formulovania základných priorít tohto rozvoja a predpokladov na dosiahnutie týchto priorít.

1.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

Obce a mestá vypracovávajú a schvaľujú svoje komunitné plány sociálnych služieb na základe NPRSS a vyššie územné celky vypracovávajú a schvaľujú koncepcie rozvoja sociálnych služieb na základe NPRSS a komunitných plánov obcí vo svojom územnom obvode. Aj pre ďalšie programové obdobie NPRSS bude predstavovať základný pilier ľudsko-právna dimenzia, samotná legislatíva sociálnych služieb či plánovaná legislatíva pre oblasť dlhodobej starostlivosti.

Keďže ostatné NPRSS boli vypracované na roky 2015-2020, a teda ich účinnosť v roku 2020 končí, MPSVR SR pristúpilo od začiatku roka 2020 k príprave nového programového dokumentu pre ďalšie obdobie.

Pre účely spracovania dokumentu bola v prvom polroku 2020 zverejnená východisková analytická správa „Plnenie národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020 (analýza)“. Správa sa v druhom polroku stala základom pre činnosť expertnej pracovnej skupiny, ktorá bola zriadená za účelom odborných konzultácií so širokým okruhom odborníkov a odborníčok k formulovaniu prioritného smerovania rozvoja sociálnych služieb na Slovensku na obdobie rokov 2021-2030.

Hodnotová a obsahová prepojenosť bude zabezpečená aj voči ďalším programovým dokumentom, ktoré sa pre ďalšie obdobie pripravujú súbežne s prácami na NPRSS (napr. programovanie v oblasti podpory životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, v oblasti aktívneho starnutia, prevencie a ukončovania bezdomovectva či deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

Slovenská republika si v oblasti sociálnych služieb na roky 2021 - 2030 zadefinovala nasledovné priority:

NP1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

NP2 Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

NP3 Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

NP4 Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Miestna legislatíva obce:

- všeobecné záväzné nariadenia obce, ktoré sa týkajú sociálnej problematiky
- zásady poskytovania finančnej pomoci

Zo zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov vyplývajú obciam určité kompetencie a úlohy. Obec je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu a vyhotovuje posudky o odkázanosti na sociálnu službu v týchto zariadeniach:

- v zariadení pre seniorov
- v dennom stacionári
- v odkázanosti na opatrovateľskú službu.

Povinnosťou obce je poskytovanie sociálneho poradenstva, definovaného v zákone ako odborná činnosť zameraná na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii. Sociálne poradenstvo sa vykonáva na úrovni základného sociálneho poradenstva a špecializovaného sociálneho poradenstva.

Základné sociálne poradenstvo je posúdenie povahy problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Základné sociálne poradenstvo je súčasťou každej sociálnej služby poskytovanej podľa tohto zákona.

Špecializované sociálne poradenstvo je zistenie príčin vzniku, charakteru a rozsahu problémov fyzickej osoby, rodiny alebo komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci.

Sociálne poradenstvo možno vykonávať ambulantnou formou prostredníctvom poradní sociálneho poradenstva zriadených na tento účel a terénnou formou prostredníctvom terénnych programov.

Úlohou obce je aj vyhľadávanie fyzických osôb, ktorým je potrebné poskytnúť sociálnu službu. Poskytovanie sociálneho poradenstva na oboch úrovniach je zabezpečené v obci prostredníctvom Komunitného centra Pribeta.

2. Komunitné plánovanie sociálnych služieb

Komunitné plánovanie predstavuje metódu, ktorá sa využíva v mnohých oblastiach. Jej základom je vzájomná a aktívna spolupráca tých, ktorých sa daná oblasť či téma dotýka.

Komunitný plán sociálnych služieb obsahuje:

- a) analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce,
- c) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce,
- d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode obce,
- e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb,
- f) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb,
- g) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb predstavuje proces, ktorého cieľom je mapovanie miestnych potrieb sociálnych služieb a ich porovnanie s existujúcimi zdrojmi.

2.1 Aktéri komunitného plánovania sociálnych služieb.

Na trhu plánovania sociálnych služieb sa podieľajú traja aktéri – užívateľ, poskytovateľ a zadávateľ. Tieto tri skupiny sa sústavne a priebežne schádzajú a rokujú spolu o dohode v napĺňaní predstáv a požiadaviek každého z nich.

Prijímateľ sociálnej služby – je fyzická osoba, ktorá využíva sociálne služby, nakoľko sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii.

Poskytovateľ sociálnej služby – je subjekt poskytujúci sociálne služby za podmienok stanovených zákonom alebo prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila na tento účel:

- a) verejný poskytovateľ – obec, vyšší územný celok
- b) neverejný poskytovateľ – neziskové organizácie, občianske združenia,...

Zadávateľ sociálnej služby

Osoba, ktorá zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb.

Obec a vyšší územný celok - subjekt, ktorý má v kompetencii zriaďovanie danej sociálnej služby.

Sociálna služba je pomoc ľuďom v situácii, keď si ju nevedia zabezpečiť sami. Ide o súbor odbornej, obslužnej alebo ďalšej činnosti, zameranej na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a podpora jej začlenenia do spoločnosti
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie
- prevenciu sociálneho vylúčenia

2.2 Komunita a komunitný rozvoj

Komunita je skupina osôb, ktorá žije v zoskupení určenom najmä ulicou, obcou, ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele.

Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršeniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, hlavne rozvojom sociálnych služieb.

Komunitný rozvoj a komunitná práca sa presadzujú v prostredí obecných, miestnych a mestských samospráv na lokálnej úrovni vďaka odvahe a ochote riešiť problémy svojich komunít vlastnými silami. Táto odvaha našla svoje miesto v plánovaných aktivitách strategických dokumentov obcí a krajov, ktorými sú programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja príslušnej obce, mesta, kraja.

Pre komunitný rozvoj je veľmi dôležitá komunitná práca, ktorá ho zabezpečuje a udržuje pri živote. Cieľom komunitného rozvoja je pomoc pri vytváraní svojpomoci a svojpomocných skupín, čím sa zlepši kvalita života obyvateľov. Takto chápaný komunitný rozvoj zdôrazňuje samostatnosť, nezávislosť a členov komunity motivuje k spoliehaniu sa na seba samých, čo je jedným z významných faktorov pre budovanie silnej komunity a následne aj pre jej rozhodnutie realizovať aktivity sociálnej ekonomiky.

Úlohou komunitného pracovníka v obciach je participovať pri identifikácii potrieb obyvateľov ako partner. Pri presadzovaní zmien zohľadňuje kultúru a hodnoty komunity. Reaguje na potreby, ktoré sú identifikované miestnymi ľuďmi tak ako ich vnímajú oni. Môže ponúkať kritické komentáre a nové myšlienky, ale rozhodnutie musí byť vždy vecou miestnych ľudí. V obci sa môžu vytvárať podporné skupiny, založené na vzájomnej pomoci a dobrovoľníctve určené pre riešenie sociálnych problémov určitých skupín obyvateľov ako napr. : rodič samoživiteľ, rodičia postihnutých detí, deti a mládež, osamelí seniori, sociálne vylúčení, a ďalší. Vytváranie takýchto skupín vedie k sebestačnému zabezpečeniu služieb a posilňuje sociálny kapitál komunity v obci. Súčasťou procesu komunitného rozvoja je realizácia komunitných projektov. V obci je v rámci Komunitného centra Pribeta vytvorená pozícia komunitného pracovníka, ktorý pomáha zabezpečovať proces komunitného rozvoja prostredníctvom komunitnej práce s komunitou žijúcou v obci Pribeta.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov – rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia služieb zamestnanosti a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

3. Komunitné centrum Pribeta

3.1 Vznik, úlohy a ciele komunitného centra

Komunitné centrum (ďalej KC) sa zriadilo dňom 1.3.2015 v rámci Národného projektu Komunitné centrá na základe Zmluvy o spolupráci č. 466/2014-IZ-4.0/V

uzatvorenej medzi Obcou Pribeta a Implementačnou agentúrou pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia v súlade so schválenými dokumentmi – Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb v obci Pribeta a PHSR. Komunitné centrum je zariadenie bez právnej subjektivity, zriaďovateľom KC je Obec Pribeta.

Poslaním KC je podpora pozitívnej zmeny, posilňovanie sociálnej súdržnosti v obci a presadzovanie sociálnej inklúzie znevýhodnených skupín obyvateľov. Za týmto účelom poskytuje komplexné sociálne a komunitné služby, hľadá vhodné formy a programy na riešenie zistených sociálnych problémov. Odstraňuje priepasť medzi rómami a nerómami, vyrovnáva nedostatky na oboch stranách a vedie už mladých k tolerancii. KC spolupracuje s organizáciami, ktoré rozširujú jeho pôsobnosť. Podporuje vzdelávanie a pomáha vytvoriť osobnosti, ktoré nebudú zaťažené predsudkami a netolerantným správaním k iným ľuďom.

Úlohy komunitného centra spočívajú najmä v:

- poskytovaní odborných a ďalších činností, realizácii aktivít pre cieľové skupiny/obyvateľov obce, v ktorej pôsobí /na úrovni jednotlivca, skupiny a komunity/, ktoré v obci obyčajne neposkytuje iná inštitúcia,
- iniciovaní a presadzovaní spolupráce relevantných miestnych aktérov pri riešení problémov cieľových skupín a obyvateľov obce,
- sprostredkovaní služieb, ktoré nie sú cieľovým skupinám dostupné, podpore využívania štandardných služieb členmi vylúčených skupín a odstraňovaní formálnych a neformálnych bariér v prístupe k nim,
- podpore identifikácie, formulovania a tlmočenia potrieb členov komunit /najmä znevýhodnených/ a hľadania spôsobov ich napĺňania, podpore rozvoja znevýhodnených komunit a obhajobe ich práv a záujmov,
- presadzovaní sociálnej inklúzie znevýhodnených obyvateľov komunit, tolerance, spolupráce a sociálnej súdržnosti na lokálnej úrovni.

Medzi ciele Komunitného centra patrí:

- Podpora sociálneho začleňovania a prevencia sociálneho vylúčenia /jednotlivcov, skupín aj komunit/.
- Riešenie problémov spojených so sociálnym znevýhodnením /na úrovni jednotlivcov, skupín aj komunit/ predovšetkým v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, zdravia, bývania a prístupu k službám a celkového zlepšovania životných podmienok a kvality života.
- Prevencia sociálno-patologických javov.
- Podpora budovania kompetentných komunit /takých, ktoré majú členov schopných spolupracovať na identifikácii problémov a na ich riešení/.
- Mobilizácia, aktivizácia členov komunity k riešeniu problémov, ktoré sa ich týkajú.
- Podpora občianskej svojpomoci v rámci komunity.
- Podpora vzdelávania a osobnostného rozvoja členov komunity.
- Podpora dobrovoľníctva.
- Podpora spolupráce v rámci komunity, ale aj navonok /najmä spolupráce na riešení problémov, ktoré sa týkajú komunity, spolupráce s inštitúciami,

s organizáciami a so záujmovými skupinami, ktoré môžu napomôcť riešenie týchto problémov a sociálne začleňovanie obyvateľov znevýhodnených komunit/.

- Poskytovanie odbornej poradenskej činnosti pre potreby užívateľov sociálnych služieb.
- Budovanie vzájomnej tolerancie a akceptácie medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom obce prostredníctvom spoločných aktivít.

3.2 Cieľové skupiny komunitného centra

Cieľovou skupinou Komunitného centra v Pribete sú všetci obyvatelia, skupiny a komunity obce. Komunita ako celok je priestorom na budovanie vzťahov založených na vzájomnej solidarite, rešpekte, a spolupráci medzi jednotlivcami a skupinami, všetky aktivity KC smerujú v prospech komunit. Komunitné centrum však prostredníctvom mobilizačných aktivít orientuje svoju pozornosť aj na tých obyvateľov obce, ktorí vlastnou aktivitou neprejavujú o spoluprácu s KC záujem. Činnosť a aktivity komunitného centra sú zamerané na deti a mládež, seniorov, rodiny s deťmi. Komunitné centrum sa primárne venuje v súlade so zákonom o sociálnych službách sociálne vylúčeným a znevýhodneným skupinám obyvateľstva, ktorí sa vyznačujú nasledovnými charakteristickými znakmi: dlhodobá nezamestnanosť, odkázaní na dávky štátneho systému sociálnej pomoci, mnohohodetné rodiny, nízke príjmy, nedostatočná starostlivosť o svoje zdravie a ďalšie. V zmysle zákona o sociálnych službách patrí medzi cieľové skupiny aj jednotlivec, resp. fyzická osoba v nepriaznivej sociálnej situácii. Rodina tvorí pre jednotlivca najbližšie sociálne prostredie, preto je žiaduce pracovať aj s ňou. Vzťah komunitného centra k cieľovým skupinám je partnerský.

3.3 Pracovníci komunitného centra

V KC Pribeta pracujú pracovníci, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, prípadne záväzných predpisov pri realizácii schválených projektov, a morálne a odborné kritériá pre činnosti, ktoré v KC vykonávajú. Personálne zabezpečenie je realizované štyrmi základnými pracovnými pozíciami: odborný garant KC, odborný pracovník KC, komunitný pracovník KC a pracovník KC. V prípade potreby môžu KC pôsobiť aj dobrovoľníci, ktorí spĺňajú minimálne morálne a odborné kritériá pre činnosť.

3.4 Činnosti, metódy a techniky práce komunitného centra

Komunitné centrum v Pribete poskytuje komplexné činnosti a aktivity, ktoré vychádzajú z potrieb cieľových skupín, ako aj z personálnych, priestorových a materiálnych možností komunitného centra. Povahu činnosti komunitného centra ovplyvňuje množstvo faktorov, ktoré súvisia s lokálnymi a spoločenskými podmienkami v obci a v neposlednom rade aj s aktuálnou legislatívou. Na základe

analýzy stavu existujúcich problémov, následne potrieb a záujmov občanov je spracovaný plán činnosti a aktivít KC. Aktivity a činnosti smerujú k zmene sociálnych podmienok komunity žijúcej v lokalite obce Pribeta. Zameriavajú sa na prevenciu sociálnej exklúzie, na včasnú intervenciu, na poskytovanie služieb pre potreby jednotlivca, skupiny a na ich vzájomnú interakciu. V komunitnom centre sa využívajú metódy a techniky sociálnej a komunitnej práce zamerané predovšetkým na:

- Podporu a rozvoj komunity: sieťovanie, osvetové aktivity, spoločensko-kultúrne podujatia a iné,
- Podporu a rozvoj skupín: motivačné a preventívne besedy, nácvik zručností pre nezamestnaných, tvorivé aktivity pre seniorov, výchovno-vzdelávacie aktivity pre deti a mládež a iné,
- Individuálnu pomoc a podporu: sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, individuálny mentoring a tútoring a ďalšie.

Komunitné centrum pri poskytovaní sociálnych služieb postupuje v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Podľa tohto zákona sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii v komunitnom centre:

a/ poskytuje

1. sociálne poradenstvo,
2. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
3. pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia,

b/ vykonáva preventívna aktivita,

c/ zabezpečuje záujmová činnosť.

V komunitnom centre sa vykonáva komunitná práca a komunitná rehabilitácia. Sociálnu službu v komunitnom centre možno poskytovať ambulantnou sociálnou službou a terénnou formou sociálnej služby prostredníctvom terénneho programu.

Komunitné centrum môže realizovať odborné a ďalšie činnosti nad rámec zákonom definovaných činností /napríklad utvárať podmienky na poskytovanie základného ošatenia a obuvi, realizovať pracovnú terapiu a ďalšie/ v tom prípade, ak napĺňa všetky obligatórne činnosti stanovené zákonom a ich poskytovanie reflektuje potreby cieľových skupín.

Poskytované služby a aktivity sú pravidelne monitorované. Sleduje sa záujem o organizované aktivity pravidelné aj nepravidelné, čo sa prejavuje návštevnosťou týchto podujatí zo strany detí, mládeže a dospelých. Všetci užívatelia sociálnych služieb majú právo svoj nápad, názor, požiadavku vyjadriť priamo v každodenných rozhovoroch s pracovníkmi KC. O svojej činnosti a nových aktivitách komunitné centrum pravidelne informuje užívateľov služieb, ale aj ostatných obyvateľov obce prostredníctvom obecného rozhlasu, informačných tabúl a časopisu Pribetský spravodaj.

4. Sociálna politika obce v oblasti pomoci obyvateľom v núdzi

4.1 Sociálne bývanie

Sociálne bývanie je v najväčšej miere poskytované domácnostiam, ktoré nie sú schopné samostatne získať bývanie na trhu s bývaním, napr. z dôvodu príjmu, diskriminácie alebo tieto domácnosti nie sú zaujímavé pre bankové domy, čo ich vylučuje z možnosti zaobstarať si súkromné vlastnícke bývanie /napr. hypotekárny úver/. Úlohou štátu, miest a obcí v rámci sociálnej politiky je vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre dostupnosť bývania aj domácnostiam s nízkymi príjmami a pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Keďže časť obyvateľstva nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na kúpu bytu, ani takou výškou príjmu, ktorá by mu umožnila splácať hypotekárny úver, sú tieto domácnosti odkázané na pomoc verejného sektora. Samotný proces pridelovania sociálneho bývania si určujú samotné obce prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení obce.

Sociálna politika v oblasti bývania definuje špeciálne formy bývania určené pre nasledovné kategórie:

- občania, ktorí v dôsledku nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie vykonávajú iba príležitostné pomocné práce, prípadne sú bez práce,
- ľudia s fyzickým alebo mentálnym postihnutím,
- mládež po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy,
- starí ľudia, osamelí rodičia s deťmi a mnohohodetné rodiny,
- občania marginalizovanej rómskej komunity.

Do kategórie sociálneho bývania možno zahrnúť:

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore vrátane malometrážnych bytov určených ako prvé bývanie pre mladé rodiny s tým, že nárok na takéto bývanie budú mať len domácnosti do stanovenej výšky príjmov,
- byty a iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami,
- byty nižšieho štandardu pre neplatičov nájomného a pre marginalizované skupiny obyvateľstva
- byty pre bývanie starších ľudí, pričom sa bude vychádzať z majetkových pomerov budúcich užívateľov

Do pozornosti sociálneho bývania v obci sa dostávajú domácnosti, ktoré nie sú schopné samostatne si zabezpečiť dôstojné bývanie za primeranú a dostupnú cenu. Obec Pribeta preferuje pre sociálne bývanie nízkopríjmové rodiny, zraniteľné skupiny a vybrané ohrozené skupiny z obyvateľov obce. Títo obyvatelia obce sú zároveň priamo závislí od dávok sociálnej pomoci.

Obec Pribeta disponuje pre spomenuté ohrozené skupiny obyvateľstva tromi obytnými bunkami, ktoré sa nachádzajú v jednom rodinnom dome, kde má každý z nájomníkov vlastný vchod. Kritériá a podmienky získania takéhoto bývania určuje sociálna komisia.

V súčasnosti je zo strany obyvateľov obce čoraz väčší záujem o sociálne bývanie, nakoľko sa zvyšuje koncentrácia domácností poznačených chudobou a vysokou mierou nezamestnanosti, čo pri neriešení problému v konečnom dôsledku vedie k zvýšeným výdavkom zo strany obcí a tiež k ďalším synergickým efektom, ako napr. chátranie bytového fondu, zadlženosť domácností a pod. Zo spomenutých dôvodov je potrebné prehodnotiť navýšenie sociálnych bytových jednotiek pre potreby odkázaných skupín obyvateľstva.

Významnú pomoc poskytuje obec aj mladým ľuďom výstavbou nájomných bytov z dôvodu, aby sa mali možnosť usadiť v rodnej obci a založiť si rodinu. S týmto cieľom začala aj s výstavbou nájomných bytov. Jedna takáto bytovka už bola skolaudovaná a odovzdaná svojim nájomníkom. Nakoľko je o postavené byty veľký záujem, obec plánuje s výstavbou nájomných bytov pokračovať.

4.2 Sociálne dávky

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, stratu zamestnania. Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

Členom domácnosti, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, je možné poskytnúť jednorazovú dávku v hmotnej núdzi. Jednorazová dávka v hmotnej núdzi je určená na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov členov domácnosti, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi. Slúži najmä na zabezpečenie nevyhnutného ošatenia, bielizne, obuvi, nevyhnutného vybavenia domácnosti (postele, stola, stoličky, chladničky, sporáku, variča, vykurovacieho telesa, paliva, práčky, periny, posteľnej bielizne, bežného kuchynského riadu), mimoriadnych liečebných nákladov alebo školských potrieb. Poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi a poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi sa navzájom nevyklučujú. O poskytnutí jednorazovej dávky v hmotnej núdzi rozhoduje obec, v ktorej majú členovia domácnosti, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, trvalý pobyt. Jednorazová dávka v hmotnej núdzi je financovaná z rozpočtu obce.

Obec Pribeta poskytuje svojim občanom v nepriaznivej sociálnej situácii takúto pomoc na základe podmienok zapracovaných vo VZN.

Obec sa v odôvodnených prípadoch stáva aj osobitným príjemcom sociálnych dávok, ak napr. občan v hmotnej núdzi zanedbáva starostlivosť o maloleté deti, o svoju domácnosť, a z dôvodu rôznych závislostí a nezodpovedného spôsobu života, nemá zabezpečené on a jeho rodina základné životné potreby. V takýchto prípadoch za osobitného príjemcu sociálnych dávok určí ÚPSVaR obec svojim rozhodnutím. Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky v peňažnej forme alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú.

Rodiny v hmotnej núdzi majú nárok na dotáciu stravy pre deti. Dotáciu na stravu môžu čerpať žiaci základných škôl a deti v materských školách. Táto pomoc je financovaná z prostriedkov ÚPSVaR.

5. Analýza demografických údajov

5.1 Poloha obce

Obec Pribeta leží 21 km severovýchodne od Komárna v Podunajskej nížine, v južnej časti Pohronskej pahorkatiny. Chotár obce leží v nadmorskej výške 127 - 222 m. Severná rovinná časť chotára je na širokých terasách pokrytých piesčitými sprašami a viatymi pieskami. Preteká ním Pribetský potok. Južná pahorkatinná časť

leží na juhozápadnom výbežku Pohronskej pahorkatiny. Táto časť chotára je vhodná na pestovanie vínnej révy, vinohrady sa tu spomínajú už v roku 1720. V roku 1880 tunajšie vinohrady zničila filoxera.

Chotár je odlesnený, agátové lesíky sú len v pahorkatine. Na terasách sú černozemné pôdy, v pahorkatine sú hnedozemné a mačínové pôdy. Hodnotným prírodným územím je Kaplnka pred intravilánom obce. Rastú tu chránené duby letné, ale aj jesienka obyčajná, hlaváčik jarný a iné chránené rastliny.

Obec si dodnes zachovala prevažne poľnohospodársky ráz, ale zaujímavá história, množstvo kultúrnych pamiatok a ľudové tradície sú dobrým predpokladom pre rozvoj vidieckej turistiky.

Pribeta je súčasťou okresu Komárno, je členom regiónu „Hurbanovo a jeho okolie“, „Dvory a okolie“ a územne patrí do Nitrianskeho samosprávneho kraja.

5.2 Obyvateľstvo

Obec Pribeta má podľa posledných údajov k 01. 07. 2021 2 709 obyvateľov.

Tabuľka č. 1 Počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci Pribeta:

K dátumu	Celkový počet	Muži	Ženy
01.07.2021	2709	1338	1399
01.01.2011	2964	1461	1503
01.01.2001	3129	1544	1585

Vzhľadom na počet obyvateľov patrí obec Pribeta medzi stredne zaľudnené obce. V obci je zastúpených viacero národností ako i vierovyznaní. Najväčším počtom je zastúpená maďarská národnosť 73,71%, potom slovenská národnosť 25,22%, česká 0,34% a nezistená národnosť 0,42%. Rómsku komunitu približne 0,31% je štatisticky ťažké vykázať, nakoľko sa hlási k maďarskej alebo slovenskej národnosti.

V obci sú zastúpené tri vierovyznania a to:

1. Rímskokatolícka cirkev	v počte	2000 veriacich
2. Reformovaná kresťanská cirkev	v počte	550 veriacich
3. Evanjelická cirkev augsburského vyznania	v počte	100 veriacich

Tabuľka č. 2 Rozdelenie obyvateľov podľa veku:

vek	počet
0 - 15	326
16 - 29	385
30 - 60	1309
61 - viac	689

Tabuľka č. 3 Percentuálne zastúpenie obyvateľstva podľa veku:

0 – 15	16 - 29	30 - 60	61 a viac
12%	14%	48%	26%

Podľa percentuálneho zastúpenia obyvateľov môžeme vidieť, že polovicu obyvateľstva tvoria ľudia v strednom veku, štvrtinu tvoria seniori a zvyšok tvoria deti a mladí ľudia.

Tabuľka č. 4 Pohyb obyvateľstva za posledných 20 rokov:

K dátumu	Celkový počet	% rozdiel
01.01.2001	3129	
01.01.2011	2964	- 5,3%
01.07.2021	2709	- 13,5%

Podľa vyššie uvedenej tabuľky môžeme vidieť, že počet obyvateľov za posledných dvadsať rokov klesol o 13,5%, čo je o 420 osôb menej. Vekové zloženie obyvateľstva SR sa za posledných 20 rokov zmenilo, proces starnutia sa zintenzívnil. Keď porovnáme vekovú štruktúru obyvateľstva v obci za posledné roky tak vidíme, že obyvateľstvo je prestarnuté. Štatistické údaje nám ukazujú, že za posledných 20 rokov z relatívne vyrovnaného vekového podielu obyvateľstvo začalo starnúť a stále viac sa prepadáva do negatívnych čísiel.

Návrhy riešení na nedostatočné zastúpenie mladej populácie v obci:

- zatriktívniť obec pre mladých ľudí s cieľom, aby sa usadili v rodnej obci a založili si tu rodiny,
- skvalitnenie infraštruktúry /zlepšenie kvality chodníkov a ciest, školstva, zdravotníctva, vybudovanie kanalizácie v obci/
- vystavanie športovísk, detských ihrísk, verejných zelených priestranstiev
- výstavba obecných nájomných bytov pre mladé rodiny
- vytvorenie nových ulíc

- zlepšiť kultúrne a športové vyžitie rodín s deťmi
- zväziť poskytovanie finančnej podpory obcou pri narodení dieťaťa

5.3 Školstvo

Vzdelávanie v obci Pribeta je zabezpečované materskými škôlkami a základnými školami. V obci Pribeta na Kvetnej ulici je pre deti predškolského veku zabezpečená celodenná starostlivosť v materskej škole s vyučovacím jazykom slovenským ako i maďarským.

V materskej škole pracujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, ktorí pripravujú pre deti bohatý edukačný program. Budova materskej školy je umiestnená v areáli s dostatkom zelene, čo je ideálne pre celodenný pobyt detí. Deti majú zabezpečenú teplú stravu. Materskú školu navštevujú deti vo veku od 3 - do 6 rokov.

Od školského roku 2020/2021 začala svoju prevádzku aj Materská škola Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským. Poskytuje celodennú starostlivosť 14-tim maloletým deťom.

Budova základnej školy je rozdelená do dvoch pavilónov – A a B. V pavilóne A sídli Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským a v pavilóne B na Kvetnej ulici sa nachádza Základná škola s vyučovacím jazykom slovenským.

Základná škola s celodennou prevádzkou bola odovzdaná do zriaďovateľskej právomoci obce v roku 2002. Výchovno-vzdelávací proces prebieha podľa platných učebných osnov a štandardov jednotlivých predmetov na I. stupni podľa základného variantu a štátneho vzdelávacieho programu I. stupňa základnej školy ISCED1, na II. stupni podľa druhého variantu učebných plánov a štátneho vzdelávacieho programu II. stupňa základnej školy ISCED2. Prevádzka škôl je jednozmenná, popoludní prebieha výchovno-vzdelávacia činnosť v oddelení ŠKD, záujmová činnosť a organizované aktivity rôzneho charakteru. Žiaci majú zabezpečenú teplú stravu v Školskej jedálni.

Školy využívajú internet, informačné a komunikačné technológie. Úspešne sa uchádzajú o rôzne projekty na získanie finančných prostriedkov na zvýšenie kvality výchovy, čo sa odzrkadľuje na úspešnosti žiakov na rôznych súťažiach a olympiádach. V súčasnosti vo výchovno-vzdelávacom procese integrácia detí a žiakov prebieha pomocou asistenta učiteľa pre deti so zdravotným znevýhodnením a pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Počet žiakov v základných školách je celkovo 225. Žiaci s ukončeným základným vzdelaním majú možnosť pokračovať vo vzdelávaní na odborných a stredných školách v najbližších mestách ako je Hurbanovo /9km/, Komárno /25km/ a Nové Zámky /25km/, ku ktorým sú počas celého dňa zabezpečené vhodné autobusové spoje.

5.4 Zdravotníctvo v obci

Budova zdravotníckeho zariadenia je v prevádzke od roku 1977 a nachádza sa v centre obce Pribeta. Pôvodne sa tu poskytovala starostlivosť pre dospelých a pre deti a dorast. Zdravotná starostlivosť je v súčasnosti poskytovaná každodenne všeobecným lekárom pre dospelých a detským lekárom 3x do týždňa. Súčasťou zdravotníckeho strediska je aj lekáreň, ktorá je v prevádzke každý pracovný deň. Budova je prízemná, priestranná a svetlá, v strede je malý park s prístupom z čakární ambulancií. V minulosti bola opravená strecha budovy a v roku 2017 boli čiastočne vymenené okná. V budove je veľa nevyužitých, neupravených priestorov, ktoré po štandardnej úprave by mohla obec poskytnúť na prenájom. Niektoré priestory sa prenajímajú na verejné služby ako napr. kadernícke a kozmetické služby a nachádza sa tu aj bankomat Slovenskej sporiteľne.

Sociálna starostlivosť a oblasť zdravotníctva sú blízke odvetvia a vyžaduje sa úzka spolupráca. Často práve zmena zdravotného stavu je spúšťiacim sociálneho problému. Zdravotný personál spolupracuje s obecným úradom a komunitným centrom, upozorní na osoby a rodiny ktoré sa v dostali do nepriaznivej životnej situácie alebo poradí obyvateľom o možnostiach požiadania o pomoc a o sociálnych službách poskytovaných obcou.

Identifikácia problémov:

- budova je v zlom technickom stave, prebehla len čiastočná rekonštrukcia
- bezbariérovosť budovy je čiastočná, nespĺňa funkciu z dôvodu opotrebovanosti
- nevyužitý priestory v zlom stave
- nedostatok poskytovaných zdravotných služieb

5.4.1 Návrhy riešení problémov na základe zistených potrieb v zdravotníctve:

- postupne zrekonštruovať aj zvyšnú časť budovy
- nutná oprava existujúceho bezbariérového prístupu a osadenie rampy na bočnej strane budovy
- upraviť priestory tak, aby boli vhodné ponuky na prenájom
- vytvoriť multifunkčnú ambulanciu na základe zistených potrieb obyvateľov /napr. rehabilitácia, rôzne terapie, psychológ,.../

5.5 Kultúra, šport a organizácie v obci

Spoločenský život v obci nie je na uspokojivej úrovni. V Pribete je značný počet spoločenských organizácií, málo však z nich je aktívnych. Tie aktívnejšie organizácie v podstate riadia a organizujú spoločenský a kultúrny život v obci.

Patria sem: MO Jednota dôchodcov Slovenska, MO Csemadoku – kultúrneho zväzu Maďarov žijúcich na Slovensku, folklórny súbor Napraforgó, Poľovnícke združenie, športový oddiel TJ Družstevník Pribeta, Tanečný súbor Margaret,

Dobrovoľný hasičský zbor, Slovenský červený kríž, Lukostrelecký oddiel Szürke Farkas, ZO ZPCCH.

Športovo-rekreačné zariadenia: detské ihrisko, futbalové ihrisko, telocvičňa, športová hala. Športové podujatia: účasť priateľských družstiev vo futbalových, volejbalových, stolnotenisových a šachových majstrovstvách a súťažiach.

V obci sa nachádza kultúrny dom s knižnicou. Pravidelné kultúrno-spoločenské podujatia v obci sú: Fašiangy, Stavanie mája, MDD, Deň obce, Slávnosť pri príležitosti dňa Sv. Štefana, Oberačkové slávnosti, Stretnutie s dôchodcami – Deň úcty k starším, Mikuláš, Vianočné trhy, Hasičský a mažoretkový festival, Vianočné predstavenie FS Napraforgó. Záujemca o dianie v obci sa môže informovať prostredníctvom periodika „Priateľský spravodaj – Perbetei hírmondó“ a na dvojjazyčnej internetovej stránke www.pribeta.sk.

6. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb.

6.1 Seniori

Problém nárastu počtu seniorov v Obci Pribeta sa prelína s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie s čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby tejto skupiny občanov. Štatistické údaje nám ukazujú, že podiel ľudí poproduktívnom veku v každom roku prevyšuje podiel predproduktívnych.

Súčasnú postavenie seniorov na Slovensku je kritické, pretože starší ľudia sa cítia na okraji záujmu spoločnosti nakoľko mnohí z nich si nemôžu dovoliť zabezpečiť ani tie najdôležitejšie a najzákladnejšie životné potreby. Starší občania sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením a nemajú prístup k službám z dôvodu, že tieto v obciach často absentujú. Žijú často osamelí, nemajú dostatok informácií, mnohí nemajú dostatok právneho vedomia a prístup k ochrane vlastných práv. Majú nízke príjmy, čo negatívne ovplyvňuje ich prístup k potrebným službám. Týka sa to najmä starších, ktorí sú zdravotne postihnutí, imobilní a vzhľadom na svoj zdravotný stav službu nutne potrebujú.

Najviac vystavení riziku chudoby sú osamelí seniori, ktorí si nemôžu dovoliť zabezpečiť služby alebo umiestnenie v sociálnom zariadení, pretože tieto služby sú pre nich drahé a tým aj nedostupné. Často si nemôžu dovoliť ani primeranú zdravotnú starostlivosť, lieky, nakoľko poplatky za cestovné k lekárovi, či úhrady za lieky sú vysoké. Mnohí žijú v domoch, ktoré sú pre nich nákladné, vyžadujú si vysoké náklady na energie, ale ktoré nemôžu opustiť z dôvodov, že nie sú možnosti na ich predaj a nemajú ani dostatok zdrojov zabezpečiť si iné bývanie.

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity. Je možné u nich popísať tieto spoločensky nežiaduce znaky:

- predlžovanie veku na priznanie starobného dôchodku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci

- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny

Dôsledku nárastu poproduktívneho obyvateľstva a v dôsledku toho, že v obci absentuje akákoľvek forma zariadenia pre seniorov, obec plánuje na základe zisťovania potrieb tejto skupiny obyvateľov v rámci komunitnej práce, poskytovať pobytovú sociálnu službu. V súčasnosti sa čaká na aktuálnu výzvu v operačnom programe.

Stravovanie pre seniorov je v prípade záujmu zabezpečené obecným úradom od registrovaného dodávateľa. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci nie sú upravené Zásadami alebo VZN. Stravu odoberá v priemere 9 stravníkov.

Obec vytvára technické a materiálne podmienky na činnosť organizácie seniorov Jednota dôchodcov Slovenska Pribeta, ktorá organizuje pre seniorov kultúrno-spoločenské aktivity v obci. Svojou aktivitou inšpiruje aj mladšiu generáciu v obci.

Starším obyvateľom obce, ktorí potrebujú pomoc a podporu Komunitné centrum Pribeta pomáha v rámci sociálneho poradenstva užitočnými aj odbornými radami v oblasti ochrany ich práv, pomáha im v komunikácii s úradmi, pri vybavovaní dôchodkov, sociálnej pomoci, kompenzácií, v kontaktovaní zariadení sociálnych služieb a v poskytovaní ďalšej pomoci v sociálnej oblasti. Komunitné centrum vytvára priestor aj na záujmovú činnosť v rámci Krúžku šikovných rúk, kde sa obyvateľky obce môžu stretnúť, porozprávať, odreagovať od svojich problémov tvorivou činnosťou.

6.1.1. Vyhodnotenie výsledkov z mapovania potrieb seniorov v obci Pribeta

Mapovanie potrieb seniorov dotazníkovou formou prebiehalo v mesiacoch júl – október 2021. Prieskumu sa zúčastnilo 54 občanov spomínanej vekovej kategórie. Seniori označili svoje potreby a problémy v nasledovných kategóriách:

Tabuľka č. 5 Vyhodnotenie prieskumu potrieb obyvateľstva

Seniori	51	
Najčastejšie súčasné sociálne problémy:		
Problém s mobilitou	14	
Problém s využívaním voľného času	13	
Problém s uplatňovaním práv a právom chránených záujmov	9	
Problém s vykonávaním seba obslužných úkonov	8	
Zhodnotenie kvality existujúcich soc.služieb:		
veľmi dobrá	1	
dobrá	3	

dostačujúca	5	
nevyhovujúca	37	
Predpoklad využívania soc.služby v budúcnosti:		
Zariadenie pre seniorov	29	
Domov sociálnych služieb	28	
Komunitné centrum	18	
Sociálne poradenstvo	18	
Opatrovateľská služba	17	
Prepravná služba	16	
Sociálna poisťovňa	1	
Farský úrad	0	
Žiadaná sociálna služba v obci:		
Zariadenie pre seniorov	27	
Denný stacionár	23	
Denné centrum	15	
Domov sociálnych služieb	13	
Prepravná služba	16	
Opatrovateľská služba	12	
Rozvoz a donáška stravy do domácnosti seniorov	11	
Zariadenie núdzového bývania	8	

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že seniori uviedli ako najčastejšie súčasné problémy mobilitu, chýbajúce možnosti aktívneho využívania voľného času, potrebu poskytovania odbornej pomoci pri ochrane ich práv a právnych záujmov a problém sebaobsluhy.

Z hodnotenia kvality existujúcich sociálnych služieb respondentmi vyplýva, že veľká väčšina z nich nie je spokojná s doterajšou úrovňou služieb.

Seniori majú záujem o tieto druhy existujúcich sociálnych služieb v nasledovnom poradí: služba komunitné centrum, sociálne poradenstvo, opatrovateľská služba, prepravná služba a v menšej miere majú záujem o rozvoz a donášku stravy do domácností.

Predpoklad na využívanie sociálnych služieb v budúcnosti uviedli služby v nasledovnom poradí: zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb, denný stacionár a niekoľko seniorov uviedlo aj zariadenie núdzového bývania.

Z mapovania potrieb seniorov formou rozhovoru vzišli ďalšie problémy s ktorými sa stretávajú a zo strany obce je potrebné na ne reagovať. Na niektoré problémy poukázali seniori na Komunitnej rade a mali možnosť predniesť svoje návrhy na riešenie.

6.1.2 Návrhy riešení problémov na základe zistených potrieb seniorov:

- skvalitnenie existujúcich sociálnych služieb /komunitné centrum, opatrovateľská služba, prepravná služba/
- zabezpečenie poskytovania permanentnej opatrovateľskej služby /nezávisle od projektov/
- na základe dotazníkového zisťovania potrieb seniorov vzišla potreba zriadenia pobytovej formy sociálnej služby so zreteľom na zotrvanie prijímateľov v domácom prostredí
- v prieskume označili seniori za dôležité aj zriadenie dennej formy sociálnej služby stacionár
- nakoľko finančné možnosti obce sú obmedzené, obec podporuje prípadnú snahu neverejných subjektov poskytujúce sociálne služby na zabezpečenie potrebných služieb pre obec Pribeta
- zväziť čiastočné prispievanie obcou na stravovanie odkázaných seniorov /podmienky nároku upraviť vo VZN obce/
- spropagovanie poskytovania prepravnej služby obcou pre odkázaných obyvateľov
- rozšírenie služieb zdravotnej starostlivosti v obci
- vytvorenie multifunkčnej ordinácie v budove zdravotného strediska /terapeut, ortopéd, masér, psychológ a pod./
- zabezpečiť bezbariérovosť dôležitých budov v obci /pošta, čiastočná bezbariérovosť zdravotného strediska/
- osadenie zábradlia na mostíku pri autobusovej zastávke
- osadenie lavičiek na Hlavnej ulici a na frekventovaných miestach v obci
- vytvorenie podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny:
 - organizovanie besied a prednášok na rôzne zaujímavé témy /komunitné centrum/
 - rozšírenie služieb a aktivít na základe záujmu pre cieľovú skupinu /komunitné centrum/
 - vyhľadávanie osamelých seniorov odkázaných na pomoc /komunitné centrum/
 - zabezpečenie informovanosti seniorov prostredníctvom komunikačných kanálov /komunitná rada, verejné stretnutia, letáky a pod./

6.2 Zamestnaní verzus nezamestnaní obyvatelia

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje najmä v priemyselnej výrobe, títo občania dochádzajú denne za prácou do okolitých miest a obcí. Najväčším zamestnávateľom v obci je Poľnohospodárske družstvo Pribeta, ktoré prevádzkuje živočíšnu i rastlinnú výrobu, s priemerným počtom zamestnancov 100. Ďalej sa v obci nachádzajú drobní podnikatelia s priemerným počtom zamestnancov 1 až 5 osôb. Podnikatelia poskytujú služby v poľnohospodárskom odvetví, autodoprave, služby v rámci lesníctva, kameňo-sochárske služby, opravy zariadení, kozmetické a kadernícke služby a služby na predaj tovaru konečnému spotrebiteľovi.

Obec nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Skrytú nezamestnanosť, t.j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, alebo boli

z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi. Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktoré pracujú v zahraničí. Pre nezamestnaných obyvateľov obce je najväčšou demotiváciou zamestnať sa, poberanie často vyšších sociálnych dávok ako je príjem zo zárobkovej činnosti.

Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, taktiež absolventi škôl, občania so zmenenou pracovnou schopnosťou, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobo nezamestnaní. Kým pre starších ľudí je typické, že nie sú schopní pružne reagovať na zmenu trhu práce, absolventi škôl majú problém nájsť si svoje prvé zamestnanie kvôli nedostatku praxe.

Tabuľka č. 6

Počet uchádzačov o zamestnanie z hľadiska vekovej štruktúry k obdobiu 07/2021

Vek	Počet	Ženy
Do 20 rokov	3	0
20 - 24	8	7
25 - 29	14	11
30 - 34	12	7
35 - 39	16	13
40 - 44	17	7
45 - 49	13	7
50 – 54	18	14
55 a viac	19	14

Tabuľka č. 7

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa zákona č. 5/2004 Zz., §8:

Celkový počet UoZ	Znevýhodnení UoZ
120	95

Z našej tabuľky jednoznačne vyplýva, že v obci sú najviac ohrození z hľadiska zamestnateľnosti z radov znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie dlhodobo nezamestnaní, občania starší ako 50 rokov a občania s nízkym vzdelaním.

Z dostupných informácií bol zostavený prehľad o miere nezamestnaných :

Tabuľka č. 8 Miera nezamestnaných

Rok:	Miera nezamestnaných:
2001	10,37 %
2011	11,94 %
2019	4,90 %
2020	5,80 %

zdroj: ÚPSVaR Komárno

Uvedené údaje odzrkadľujú na jednej strane pozitívny jav, že región drží nezamestnanosť na úrovni ako je slovenský priemer, ale na druhej strane badať odliv obyvateľstva za prácou z územia. Vyše 70 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obce. Počet uchádzačov o zamestnanie sa bude pravdepodobne ešte zvyšovať z dôvodu redukovania prevádzok nielen v obci, ale aj v širokom okolí. V dôsledku tejto skutočnosti obec zaznamenáva nepriaznivý trend vo vývoji ekonomiky a preto by mala podporovať aktivity podnikateľského sektora pri vytvorení nových pracovných miest.

V spolupráci s ÚPSVaR Komárno, obec v prípade potreby organizuje verejnoprospešné práce - menšie obecné služby. Obec zamestnáva vo väčšine prípadov najodkázanejšie skupiny občanov. Aktivačné práce sa vykonávajú v súlade so zákonom 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Dlhodobo nezamestnaní občania sa stavajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácie pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľnými na trhu práce. Cieľom aktivačnej činnosti je zlepšenie pracovných návykov, zlepšenie životných podmienok znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zotrvanie v pracovnom procese aj po skončení doby poskytovania príspevku. Obec Pribeta sa v malej miere zapája do projektu na zamestnávanie znevýhodnených uchádzačov, nakoľko aj v súčasnosti zamestnáva iba štyroch občanov obce.

Proces poklesu nezamestnanosti sa snaží ÚPSVaR podporovať organizovaním rekvalifikačných kurzov pre dlhodobo nezamestnaných občanov, tak aby spĺňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň sa snaží uchádzačov o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce – zákon o službách zamestnanosti č. 5/2004 Z.z..

Identifikácia problémov

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním
- chýba systém motivácie, nakoľko sociálne dávky sú vyššie alebo porovnateľné s príjmom zo zamestnania

- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou, odborníkmi, ÚPSVaR

6.2.1 Návrhy riešení problémov na základe zistených potrieb u nezamestnaných obyvateľov:

- zapájať väčší počet dlhodobo nezamestnaných obyvateľov na aktivačných prácach v spolupráci s ÚPSVaR
- zvýšiť informovanosť tejto skupiny obyvateľov o dôležitosti zamestnania z hľadiska sociálneho zabezpečenia do budúcnosti
- zvyšovanie finančnej gramotnosti prezenčnou formou
- poskytovanie pracovného poradenstva /napr. pomoc pri hľadaní zamestnania, pomoc písaní životopisov, kontaktovanie zamestnávateľov v prospech nezamestnaných občanov/

6.3 Zdravotne postihnutí obyvatelia

Zdravotné postihnutie je akákoľvek duševná, telesná, dočasná, dlhodobá alebo trvalá porucha alebo handicap, ktorý osobám so zdravotným postihnutím bráni prispôbovať sa bežným nárokom života. Zahŕňa množstvo funkčných obmedzení, ktoré sa vyskytujú v spoločnosti. Môže byť telesné, psychické a kombinované. Vznik a existencia zdravotného postihnutia predstavuje sociálnu udalosť, ktorá zásadným spôsobom ovplyvňuje život každého človeka. Dopad tejto situácie pociťujú nielen osoby so zdravotným postihnutím, ale aj ich rodiny a dnešná spoločnosť. Zdravotné problémy v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu sa do spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými ľuďmi.

Každý druh postihnutia má rozdielne dopady na sociálne následky, tým aj na špecifické potreby a na formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje veľkú pozornosť a podporu sociálnemu začleňovaniu fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti. V spolupráci s ÚPSVaR môžu aj obce vytvárať chránené dielne na zamestnávanie zdravotne postihnutých osôb.

Obec Pribeta má na prepravnú službu pre starších obyvateľov a obyvateľov so zdravotným postihnutím deväťmiestne prepravné vozidlo. O poskytovaní prepravnej služby a možnostiach využitia služby nie sú obyvatelia obce dostatočne informovaní. Podmienky na poskytovanie prepravnej služby má obec zapracované vo VZN č. 4/2009.

Stravovanie je pre obyvateľov so zdravotným postihnutím v prípade záujmu zabezpečené obecným úradom od registrovaného dodávateľa. Obec neprispieva na čiastočnú úhradu nákladov stravy pre seniorov a zdravotne postihnutých. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci nie sú upravené zásadami alebo VZN.

Bezbariérovosť v obci je riešená čiastočne. Bezbariérovým vstupom je vybavená budova Obecného úradu v Pribete, čiastočný bezbariérový prístup majú obyvatelia obce so zdravotným postihnutím v miestnom zdravotnom stredisku, kde im poskytuje služby všeobecný lekár pre dospelých a detský pediater a tiež lekárne, ktorá je súčasťou zdravotníckeho strediska. V obci však chýba bezbariérový prístup občanom s ŤZP na miestnej pobočke Slovenskej pošty, situáciu riešia a pomoc obyvateľom so zdravotným postihnutím poskytujú pracovníčky pošty tak, že vychádzajú von za klientom.

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami,
- chýba informovanosť občanov s postihnutím o možnosti využívania prepravnej služby
- zväžiť čiastočné prispievanie obcou na stravovanie občanov so zdravotným postihnutím /podmienky nároku upraviť vo VZN obce/
- obyvatelia majú málo informácií o poskytovateľoch soc. služieb
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou
- chýba možnosť zamestnať zdravotne postihnuté osoby
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci

6.3.1 Návrhy riešení problémov na základe zistených potrieb občanov s ŤZP:

- v spolupráci s obecným úradom zostaviť evidenciu občanov s ŤZP a následne ich vyhľadať s cieľom zisťovania potrieb
- zabezpečiť komunikačné kanály na prenos informácií k občanom ŤZP prostredníctvom zástupcu na komunitnej rade, Zväzu postihnutých civilizačnými chorobami a Komunitným centrom
- zabezpečiť bezbariérový prístup do budovy Slovenskej pošty a opraviť bezbariérový prístup do zdravotného strediska
- zväžiť možnosť zamestnávania občanov s ŤZP v obci /napr. zriadením sociálneho podniku, chránenej dielne a pod./

6.4 Rómske obyvateľstvo obce

Rómske obyvateľstvo obce žije integrovane na jednotlivých uliciach obce v susedstve väčšinového obyvateľstva. Rómovia sa líšia od majoritnej spoločnosti charakteristickými etnografickými znakmi, jazykom, normami, hodnotami, kultúrou a v neposlednom rade aj tradičným spôsobom života.

V procese integrácie Rómov sa však niektoré znaky vytrácajú, v súčasnosti najmä mladšia veková kategória neovláda rómsky jazyk. Zo štatistických údajov vyplýva, že väčšina rómskych obyvateľov obce sa nehlási k rómskej národnosti. Rómska spoločnosť je značne diferencovaná, niektoré rodiny sa dostali na úroveň majoritnej spoločnosti.

Zdrojom konfliktov býva skupina neprispôsobivých Rómov, žijúcich na nízkej sociálnej úrovni, v rozpore s normami spoločnosti. Často v ich domácnostiach absentuje základné hygienické vybavenie, voda, elektrina, kúrenie. Domy sú postavené z dreva, alebo z hlinených nepálených tehál. Tí najchudobnejší majú jednu izbu, v ktorej často býva aj desať ľudí. Okolie domu je zdevastované. V tradičnej rómskej rodine žije niekoľko generácií spolu, negatívnym dôsledkom toho spolužitia je veľká koncentrácia ľudí v bytovom priestore. Medzi rómskymi obyvateľmi v obci je úroveň bývania veľmi rozdielna, závisí od počtu osôb žijúcich v domácnosti, veľkosti príjmu, schopnosti a snahy investovať do svojho bývania, či naopak rezignácie.

Väčšina rómskych obyvateľov obce sú dlhodobó nezamestnaní, alebo nikdy nepracovali. Z dôvodu nízkeho vzdelania majú málo možností sa zamestnať, prípadne dostanú veľmi slabo platenú prácu. Niektorí si privyrábajú na brigádach, napr. v rámci sezónnych prác v poľnohospodárskom družstve, pomáhajú pri stavebných prácach a iných príležitostných prácach. Príjem viacerých domácností je nedostatočný na to, aby si zabezpečili všetky základné potreby.

Chudoba predstavuje vylúčenie z prístupu k tovarom a službám a je spojená s nedostatkom, alebo nerovnováhou materiálnych zdrojov /materiálna istota, bezpečnosť/. Sociálne vylúčenie neznamená len neschopnosť byť časťou konzumnej spoločnosti, ale aj nedostatočnosť, nerovnosť a v konečnom dôsledku úplnú absenciu participácie na sociálnom, ekonomickom a kultúrnom živote a vedie k vytváraniu marginalizovaných, rizikových skupín.

Každý človek sa narodí do určitého prostredia, spoločnosti, materiálnej, sociálnej a kultúrnej úrovne. Charakter prostredia, v ktorom človek vyrastá, určí v konečnom dôsledku charakter jeho osobnosti. S určitou pravdepodobnosťou sa bude inak vyvíjať dieťa, ktorému rodina poskytne kvalitné, podnetné prostredie a inak dieťa, ktoré sa narodí do neúplnej alebo nefunkčnej rodiny. Rómskym matkám záleží hlavne na tom, aby ich deti neboli hladné. Žiaľ neuvedomujú si, že s malými deťmi sa treba veľa rozprávať, čítať im rozprávky, učiť ich spoznávať svet okolo seba, či ich cvičiť v rôznych manuálnych zručnostiach. Tieto deti z málo podnetného prostredia nie sú pripravené na nástup do základných škôl. Prijatie novely školského zákona, platnej od 1.9.2021 o povinnosti detí v predškolskom veku navštevovať materskú škôlku, čiastočne pomôže pri odbúraní deficitu v pripravenosti týchto detí na prvý stupeň základných škôl. V Obci Pribeta je zabezpečená predškolská príprava v materských škôlkach pre všetky deti v tomto veku.

Rómske dieťa je v rodine inak stimulované, jeho skúsenosti a zážitky sa líšia od nerómskeho dieťaťa. Túto skutočnosť musíme pri práci s nimi rešpektovať, čo znamená prijať ich bez predsudkov a rozvíjať ich prirodzený potenciál. Rodičia žiakov s vyššími príjmami majú vyššie vzdelanie, sú schopnejší pomôcť svojim deťom pri učení sa. Sú aktívnejší v starostlivosti a v pomoci deťom pri domácich úlohách. Žiaci z vysokopříjmových rodín majú tiež lepší prístup k dobrým vzdelávacím prostriedkom /počítač, vzdelávacie hračky/. Žiaci z nízkopříjmových rodín zase majú oveľa nižšiu motiváciu, rodičia a učitelia od nich nemajú vysoké očakávania.

Komunitné centrum Pribeta sa venuje aj takýmto deťom, ktoré nemajú potrebnú podporu vo vzdelávaní a nemajú primerané možnosti na zmysluplné trávenie voľného času v rámci aktivít Pomoc pri príprave na školské vyučovanie a Nízkoprahový klub pre deti a mládež. Práca s menšími skupinami detí umožňuje individuálny prístup a budovanie vzťahov, zlepšuje sa komunikácia a správanie detí. Stretnutia s učiteľmi detí, vyhodnotenie vplyvu doučovania a iných aktivít, spätná väzba od učiteľov by mohli v budúcnosti usmerniť prácu s deťmi a zväčšiť jej efektivitu. Výsledky práce sa nemusia dostaviť hneď, ale až po dlhšej dobe.

Rómska problematika sa dostala do centra záujmu vlády SR, prijali sa opatrenia na jej riešenie. Otvorili sa možnosti čerpania finančných prostriedkov z európskych fondov. Obec Pribeta sa v roku 2015 zapojila do projektu na zriadenie KC v obci. Komunitné centrum v obci vzniklo v rámci Národného projektu – Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni. Na svoju činnosť nadviazalo v rámci NP BOKKÚ. Prvotným podnetom na zriadenie komunitného centra bolo riešenie sociálnych problémov obyvateľov obce Pribeta, poskytnúť im komplexné služby a aktivity, ktoré vychádzajú z ich potrieb. Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja Obcou Pribeta.

Úlohou komunitného centra je účinne pomáhať sociálne slabším občanom, osvojovať si správne návyky pre ďalšie uplatnenie sa v živote. Zriadením KC vznikol priestor na poskytovanie sociálnej pomoci počas dňa fyzickým osobám alebo rodinám, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením, majú obmedzenú schopnosť sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky a spôsob života.

Identifikácia problému

Napriek tomu, že zatiaľ ťažko môžeme hovoriť o sociálnej inklúzii rómskej komunity v obci, komunitné centrum sa snaží zlepšovať túto situáciu. Pôsobenie KC a práca s MRK však má viaceré obmedzenia a problémy. Sú to napríklad chýbajúci priestor pre aktivity, nízka participácia dospelých členov rómskej komunity, nedostatočná komunikácia s ostatnými subjektmi, ktorých sa táto problematika týka.

Pri riešení sociálneho vylúčenia treba pracovať nielen s vylúčenými komunitami, ale aj so spoločnosťou, do ktorej sa majú integrovať. Z toho dôvodu by sa do riešenia problému mali zapájať aj ostatní obyvatelia obce. Aj tých obyvateľov, ktorých sa problém priamo netýka, je potrebné vzdelávať a informovať s cieľom pozitívnejšieho nastavenia.

Dôležitá je spolupráca KC so samosprávou, inštitúciami a organizáciami, ktoré sú v probléme zainteresované. Dlhodobé problémy rómskej komunity sa dajú riešiť iba dlhodobými programami. V súvislosti s tým je potrebné mať aj reálne očakávania, pretože výsledky sa nedostavia v krátkom časovom horizonte. Je potrebné naďalej sledovať situáciu rómskej komunity v obci a cielene zisťovať potreby jej členov. Terajší stav je výsledkom dlhodobého vývoja a bude si vyžadovať aj dlhšiu dobu na nápravu.

6.4.1 Návrhy riešení problémov rómskych obyvateľov obce

- potreba venovať sa MRK systematicky a cielene v rámci činnosti a aktivít Komunitného centra
- zabezpečenie vhodných priestorov na aktivity a prácu s rómskymi deťmi
- motivácia k účasti na aktivitách dospelých členov rómskej komunity, prostredníctvom programov pripravených deťmi
- zlepšiť dostupnosť informácií k rómskej komunite v rámci terénnej práce
- v rámci komunitnej práce prispievať k prepájaniu jednotlivých skupín obyvateľstva v obci a spoločnými aktivitami postupne odstraňovať negatívne zmýšľanie majoritného obyvateľstva
- napomáhať k začleňovaniu rómskej komunity poradenskou činnosťou prácou v ich prirodzenom prostredí

6.5 Deti a mládež v riziku sociálneho vylúčenia

Základným a prioritným prostredím pre výchovu dieťaťa je jeho vlastná rodina. V súčasnej spoločnosti sa javí ako veľký problém malá angažovanosť rodičov pri výchove detí. Tento problém vznikol rýchlym tempom rozvoja spoločnosti, zvýšenými nárokmi zamestnávateľov na čas a výkon zamestnancov, rastúcimi nárokmi na životné podmienky aj za cenu pôžičiek a hypoték a posunom ku konzumnej spoločnosti. Rodičia často dlho pracujú a prichádzajú domov unavení, neschopní venovať svoju plnú pozornosť deťom, ich potrebám, trávajú s nimi málo času. Práve súčasná generácia mladých ľudí reaguje na túto situáciu veľmi intenzívne. Najčastejšie negatívne javy súvisiace s vynárajúcimi sa neuspokojenými potrebami detí sú:

- malá angažovanosť rodičov pri výchove detí
- nárast agresie u detí a mládeže
- ohrozenia informačno-komunikačnými technológiami a vplyv médií
- nedostatočne efektívne spôsoby vyučovania na školách
- málo príležitostí na trávenie voľného času detí
- tlak na výkon a úspešnosť detí
- dôsledky súčasného životného štýlu na zdravie detí
- negatívny vplyv pandémie na psychiku detí
- chýbajúce koordinované trávenie času v bezpečnom prostredí
- absencia spoločenskej zodpovednosti

Novovytvárajúcim sa potrebám detí sa nevenuje zo strany rodičov, učiteľov a komunit dostatočná pozornosť. Osobitnú pozornosť si vyžadujú obzvlášť zraniteľné deti. Sú to najmä deti so zdravotným postihnutím, deti žijúce v chudobe a tie, ktoré vyrastajú bez rodičov. Zvýšené riziko chudoby a sociálneho vylúčenia hrozí deťom v rodinách, kde rodičia nepracujú a v rodinách rodičov s nízkym stupňom dosiahnutého vzdelania. Negatívne faktory, ktoré prispievajú k ohrozeniu detí sú:

- neadekvátne rodičovské postoje, hodnoty, vzory a zručnosti
- strata bývania, resp. rodina nedisponuje priestormi vhodnými na bývanie
- užívanie alkoholu alebo iných návykových látok rodičmi detí
- náhle životné zmeny v rodine alebo iné stresové situácie
- chudoba, sociálne vylúčenie.

Ďalšou inštitúciou, ktorá má veľmi dôležitú úlohu vo výchove a vzdelávaní detí a mládeže je škola. Povinná školská dochádzka určená školským systémom trvá desať rokov, prípadne sa končí dosiahnutím 16. roku života dieťaťa. Pre niektoré deti, ide hlavne o deti z rómskych rodín, o deti, ktoré trpia poruchami učenia a správania končí akákoľvek dochádzka do školy. Tieto deti nepokračujú v štúdiu na stredných školách. V oblasti školstva sa ako problém javí postoj rodičov rómskych detí k nadobudaniu vzdelania. Najmä u sociálne slabších vrstiev rómskeho obyvateľstva je štandardom nepodporovanie možností detí dosiahnuť čo najvyšší stupeň vzdelania. Vo veľkej miere k vylúčeniu rómskych detí z možnosti študovať na stredných školách prispieva aj nevhodná diagnostika ich vzdelanostnej úrovne už na základných školách, ktorá je postavená skôr na diskriminácii ako na skutočných schopnostiach dieťaťa. Mnohým rodinám chýbajú aj finančné prostriedky v domácom rozpočte na cestovanie detí na stredné školy.

S nárastom počtu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rastie aj záujem rodičov integrovať svoje deti do bežných škôl a pre uľahčenie tohto procesu využívať aj podporu asistenta na vyučovaní. Z výsledkov prieskumu, ktorý uskutočnilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) v roku 2015 vyplynulo, že učitelia i riaditelia škôl vidia najväčší prínos asistenta učiteľa v tom, že individuálnym prístupom pomáha v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu žiakom, ktorí majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Tým pádom môžu byť aj žiaci s takýmito potrebami integrovaní do bežnej školy a môžu sa vzdelávať v hlavnom prúde vzdelávacieho procesu. Asistent učiteľa s pomocou špeciálneho pedagóga a školského psychológa pomáha skvalitňovať vyučovací proces žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním.

V súčasnosti vo výchovno-vzdelávacom procese základných škôl prebieha integrácia detí a žiakov z Obce Pribeta, pomocou asistenta učiteľa pre deti so zdravotným znevýhodnením a pre deti s inými špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Chlapci a dievčatá sa vo voľnom čase najviac venujú počúvaniu hudby, sledovaniu televízie, počítačovým hrám a pod. Aktívna záujmová činnosť je u mladých ľudí zastúpená len príležitostne. Pre väčšinu verejnosti je práca s mládežou spájaná s projektmi z oblasti športu a kultúry. Voľnočasové aktivity ponúkané samosprávou navštevuje iba málo z nich. Na druhej strane však mladí ľudia prejavujú záujem o voľnočasové aktivity a ich organizovanie je pre nich dôležité. Obec pre deti a mládež organizovala každoročne oslavy Dňa detí, Mikuláš a ďalšie podujatia...

Samosprávy prebrali starostlivosť o deti a mládež v rámci kompetencií od štátu v procese decentralizácie štátnej správy na samosprávy, často však chýbajú finančné prostriedky a koncepcie rozvoja a podpory komunitnej spolupráce na tomto poli. Deti vo veku 10-15 rokov už majú rozvinutú schopnosť kriticky myslieť a povedať svoj názor. Táto skutočnosť by mohla podnecovať učiteľov, uskutočňovať spoločné diskusie, vťahovať deti do hľadania riešení problémov rodiny, školy, komunity.

Okrem škôl, programy na aktívne trávenie voľného času deťom a mládeži, ponúka aj Komunitné centrum Pribeta. Jednou z takýchto aktivít je aj podpora a motivácia mládeže k dobrovoľníckej činnosti a k účasti na verejných aktivitách a diani v obci.

6.5.1 Návrhy riešení problémov detí a mládeže

- komunitné centrum v spolupráci so školskými zariadeniami zabezpečí vyhľadávanie detí v riziku sociálneho vylúčenia
- motivovať deti zo znevýhodneného prostredia k ďalšiemu štúdiu vplyvom učiteľov a pracovníkov KC
- skvalitniť vyučovací proces na školách a zabezpečiť odbornú diagnostiku založenú na skutočných schopnostiach dieťaťa
- pravidelné organizovanie kultúrno-športových akcií
- poskytnutie vhodných priestorov na stretávanie sa detí a mládeže
- sprístupnenie už existujúcich detských ihrísk a športovísk
- aktivizácia mládeže v rámci dobrovoľníckej činnosti na dianí v obci

7. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

7.1 Komunitné centrum Pribeta

Sociálna služba komunitné centrum je poskytovaná ambulantnou a terénnou formou prostredníctvom terénnych programov. Ambulantné poskytovanie sociálnej služby sa realizuje v komunitnom centre, terénna forma prebieha priamo v prirodzenom sociálnom prostredí cieľových skupín /napr. školy a školské zariadenia, kultúrny dom, verejné priestranstvá, na ktorých sa cieľové skupiny obvykle zdržiavajú a ďalšie/ alebo v domácom prostredí užívateľov. Za účelom komunitnej práce a komunitnej rehabilitácie realizujú pracovníci KC činnosti a aktivity aj v prostredí, ktoré môže vylúčené skupiny ovplyvňovať /napr. štátne inštitúcie, lokálni zamestnávateľia, iná komunita a pod./

Komunitné centrum je dostupné pre užívateľov v rozsahu minimálne 30 hodín týždenne počas celého roka. Časové rozloženie realizácie aktivít komunitného centra počas dňa a v týždni zohľadňuje potreby jednotlivých cieľových skupín a aktuálne zdroje komunitného centra. Komunitné centrum má presne zadefinovaný časový rozsah poskytovania jednotlivých odborných a ďalších činností, ktorý je zverejnený na voľne prístupnom mieste.

Komunitné centrum v obci Pribeta slúži pre všetky skupiny obyvateľov obce. Vstup je voľný a sociálne služby sú poskytované zdarma. KC sa snaží svojou rôznorodou činnosťou, aktivitami a službami o zvyšovanie sociálnych zručností, prispieva k sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených na lokálnej i individuálnej úrovni. Odstraňuje priepasť medzi majoritou a minoritou v obci Pribeta a snaží sa o budovanie vzájomnej tolerancie a akceptácie. Podporuje vzdelávanie a rôznou činnosťou a aktivitami sa snaží zapojiť deti, rodičov a ostatných občanov do aktívneho prístupu podieľania sa na dianí v obci. Významne im v činnosti pomáha spolupráca s obecným úradom, základnými školami, s organizáciami fungujúcimi v obci ako napr. Miestny spolok SČK, Klub dôchodcov, Zväz postihnutých civilizačnými ochoreniami, Dobrovoľný hasičský zbor a Klub matiek s deťmi.

Zariadenie s pobytovou formou poskytovania sociálnej služby sa v obci nenachádza. Najbližšie zariadenia s pobytovou formou SS, kde sú umiestňovaní

odkázaní obyvatelia z našej obce sa nachádzajú v Hurbanove, v Komárne a v Nových Zámkoch. Vzrastajúca tendencia starnutia populácie prináša v obci so sebou potrebu reagovať na túto situáciu zabezpečením vhodných foriem sociálnych služieb v prirodzenom prostredí obyvateľov. Z finančných dôvodov obec podporuje aj aktivity iných subjektov na zriadenie sociálnych zariadení pre potreby obyvateľov obce.

Identifikácia problémov

- nedostatočný priestor na rozšírenie služieb a aktivít komunitného centra
- slabá spolupráca medzi jednotlivými organizáciami v obci
- chýbajúce pobytové zariadenie sociálnych služieb priamo v obci
- chýba prepojenosť poskytovaných sociálnych služieb
- nedostatočná komunikácia medzi zriaďovateľom a poskytovateľom sociálnej služby
- nepostačujúca informovanosť obyvateľov o poskytovaných sociálnych službách v obci

7.1.1 Návrhy riešení problémov poskytovania sociálnej služby komunitné centrum:

- sprístupnenie zrekonštruovaného komunitného centra pre poskytovanie sociálnej služby
- vyššia zaangažovanosť organizácií o riešenie problémov obyvateľov obce
- zváženie vhodného pobytového zariadenia pre odkázaných obyvateľov obce
- pravidelné pracovné stretnutia zriaďovateľa a poskytovateľa sociálnej služby s cieľom výmeny informácií
- zlepšiť vedomie obyvateľov o poskytovaných sociálnych službách propagačnou činnosťou
- komunitné centrum ako iniciátor vytvorenia komunikačných kanálov medzi obcou a obyvateľmi

7.2 Terénna opatrovateľská služba

Obec Pribeta sa s cieľom pomôcť seniorom a občanom s ťažkým zdravotným postihnutím zapojila do Národného projektu na terénnu opatrovateľskú službu v obciach. Zámerom projektu je, aby na službu odkázaní ľudia mali zabezpečenú starostlivosť v domácom prostredí, čo je pre mnohých z nich najlepšou alternatívou. Obsah a rozsah poskytovania tejto služby je limitovaný, poskytovaný len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností.

Opatrovateľská služba je obcou zabezpečená pre 14-tich prijímateľov. V súčasnosti je služba zastrešená len jednou opatrovateľkou, ktorá činnosti vykonáva len v nevyhnutnom rozsahu aj z dôvodu časového obmedzenia. Pre seniorov a občanov ktorých opatruje, zabezpečuje nákup potravín, vybavuje poštu, roznáša obedy a vykonáva drobné domáce práce, čo je pre mnohých opatrovaných

nepostačujúca starostlivosť. Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja obcou Pribeta.

Opatrovanie starších osôb a osôb so zdravotným postihnutím zabezpečujú aj rodiny týchto občanov s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia, opatrovateľského príspevku a kompenzácií ŤZP. Koordináciu sociálnej pomoci poskytuje aj obecný úrad prostredníctvom zamestnankyne s kumulovanou funkciou.

Identifikácia problémov

- chýba evidencia rodín opatrujúcich odkázanú osobu
- chýba kontinuita poskytovania opatrovateľskej služby
- neuspokojivá kapacita opatrovateliek pre potreby odkázaných obyvateľov
- chýba informovanosť rodinných príslušníkov o možnostiach pomoci pri opatrovaní odkázaných osôb

7.2.1 Návrhy riešení problémov poskytovania opatrovateľskej služby:

- zmapovať a vyhľadať rodiny s odkázaným rodinným príslušníkom
- zabezpečiť permanentné poskytovanie opatrovateľskej služby bez ohľadu výzvy na projekt
- navýšiť počet opatrovateliek podľa potrieb obyvateľov
- zabezpečiť informovanosť prostredníctvom terénnej a komunitnej práce

7.3 Prepravná sociálna služba

Prepravná služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe v súlade s § 42 zákona o sociálnych službách, ktorá má trvalý alebo prechodný pobyt v obci Pribeta. Na účely tejto služby obec zakúpila prostredníctvom projektu 9 miestne vozidlo, ktoré je vybavené so zdvíhacím zariadením s dôvodu uľahčenia prepravy osoby so zdravotným postihnutím. Na základe posudku vydaného ÚPSVaR na účely kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia alebo potvrdením príslušného odborného lekára obec vyhotoví oznámenie o začatí poskytovania prepravnej služby.

Prepravná služba sa poskytuje v pracovných dňoch v čase od 7.30 h do 15.30 h na území obce Pribeta, v okrese Komárno a v okrese Nové Zámky. Mimoriadne je možné poskytnúť túto službu aj v inom čase alebo dňoch pracovného voľna a pracovného pokoja, po schválení starostom obce.

Objednávku na prepravnú službu nahlasuje fyzická osoba najmenej 24 hodín vopred osobne alebo telefonicky na obecný úrad referentke pre sociálne veci. Úhrada za prepravnú službu sa určí ako súčin dĺžky prepravnej vzdialenosti a výšky úhrady za 1 km prepravnej vzdialenosti, s pripočítaním sumy stojného určeného ako súčin počtu hodín státia a výšky úhrady za 1 hodinu státia a sumy za pristavenie vozidla v prípade potreby státia alebo pristavenia vozidla.

Výška úhrady za prepravnú službu:

- 0,20 € za kilometer prepravnej vzdialenosti
- 1,80 € za každú aj začatú hodinu státia (stojné)
- 1,50 € za pristavenie vozidla, ak jazda začína mimo sídla prepravnej služby, t.j. Hlavná 113, 946 55 Pribeta.

Úhradu za prepravnú službu platí fyzická osoba priamou platbou (v hotovosti) v deň poskytnutia prepravnej služby vodičovi, ktorý jej vydá potvrdenie o platbe. Ak je osobou odkázanou na prepravnú službu občan, ktorý je držiteľom preukazu ŤZP so sprievodcom, jeho sprievodca úhradu neplatí.

Identifikácia problémov

- nedostatočná informovanosť obyvateľov o možnosti využívania prepravnej služby

7.3.1 Návrhy riešení problémov poskytovania prepravnej služby:

- zvýšiť informovanosť obyvateľov o prepravnej službe prostredníctvom propagačnej činnosti /obecný rozhlas, obecné noviny, komunitné centrum/

8. Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb

Na dosiahnutie rozvoja Obce Pribeta v oblasti sociálnych služieb je potrebné využívať koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb, verejných služieb a organizácií pôsobiacich v obci, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získavanie všetkých dostupných zdrojov, vrátane prehodnotenia priorít obecného rozpočtu smerom k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb.

8.1 Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Pribeta

Priorita č. 1	Zvýšiť zastúpenie mladej populácie v obci
Zabezpečiť priaznivé životné podmienky pre mladú populáciu	<ul style="list-style-type: none">➤ Pokračovať vo výstavbe obecných nájomných bytov➤ Vytvorenie nových ulíc➤ Škvalitnenie infraštruktúry /zlepšenie kvality chodníkov a ciest, školstva, zdravotníctva../

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vystavanie športovísk, detských ihrísk, verejných zelených priestranstiev</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2022 – 2025
REALIZÁTOR	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Pribeta ➤ Štátny fond rozvoja bývania 	Starosta obce

Kvantifikácia potrebnej kapacity sociálnych služieb

Na základe podaných žiadostí o nájomný byt je predpoklad v krátkodobom časovom horizonte do 2 rokov na obsadenie 8 nájomných bytov a do 4 rokov o obsadenie ďalších 8 nájomných bytov.

Priorita č. 2	Zabezpečiť dôstojný a bezpečný život seniorov
Zriadenie pobytového zariadenia sociálnej služby	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v pobytovom zariadení</i> ➤ <i>Hľadať neverejné subjekty pre zriadenie pobytovej formy sociálnej služby v obci</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2022 – 2025
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Pribeta ➤ Nitriansky samosprávny kraj ➤ Registrovaný subjekt 	Starosta obce Predseda komisie sociálnych vecí a rodiny

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Z dotazníkového prieskumu potrieb seniorov vyplýva do budúca veľký záujem o poskytovanie pobytovej formy sociálnej služby. Z 51 opýtaných respondentov cieľovej skupiny označilo 29 z nich predpoklad na užívanie tejto služby.

Priorita č. 3	Zvýšiť zamestnanosť dlhodobo nezamestnaných obyvateľov
Hľadanie foriem zamestnávania nezamestnaných	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Zapojenosť vyššieho počtu dlhodobo nezamestnaných na aktívnych prácach</i> ➤ <i>Zvýšenie informovanosti o dôležitosti zamestnania z hľadiska sociálneho zabezpečenia</i> ➤ <i>Poskytovanie pracovného poradenstva</i> ➤ <i>Vytvorenie sociálneho podniku</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Pribeta ➤ ÚPSVaR Komárno ➤ Komunitné centrum Pribeta ➤ Iné subjekty 	Vedúci zamestnanec KC

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Nezamestnaní obyvatelia tvoria približne 5 % z celkového počtu obyvateľstva obce.

Priorita č. 4	Zabezpečiť dôstojný a bezpečný život občanov so zdravotným postihnutím
Skvalitnenie života obyvateľov so zdravotným postihnutím	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Zostaviť evidenciu obyvateľov so zdravotným postihnutím</i> ➤ <i>Vytvorenie zdroja informácií pre osoby s ŤZP</i>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Iniciovať a podporiť chránené pracoviská a dielne</i> ➤ <i>Debarierizácia prístupu do budovy Slovenskej pošty</i> ➤ <i>Zabezpečiť permanentné poskytovanie opatrovateľskej služby bez ohľadu existencie výzvy na projekt</i>
--	---

ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2022 – 2025
---	-------------

REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Pribeta ➤ Komunitné centrum Pribeta ➤ Slovenská pošta ➤ Iné subjekty 	Starosta obce Predseda komisie sociálnych vecí a rodiny

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Z dôvodu chýbajúcej evidencie občanov so zdravotným postihnutím nevieme posúdiť záujem, avšak vymenované opatrenia sú nevyhnutné aj v prípade nízkej kvantitivy obyvateľov so zdravotným postihnutím.

Priorita č. 5	Začleňovanie rómskych obyvateľov obce do spoločenského života
----------------------	---

Vytvorenie podmienok a priestoru na prácu s MRK	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Cielené a systematické venovanie sa MRK</i> ➤ <i>Zabezpečenie vhodných priestorov pre prácu s deťmi a s dospelými</i> ➤ <i>Práca s MRK v prirodzenom prostredí</i> ➤ <i>Práca s majoritou k pozitívnejšiemu nastaveniu k cieľovej skupine</i>
---	---

ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2022 – 2022
---	-------------

REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Pribeta ➤ Komunitné centrum Pribeta 	Vedúci zamestnanec KC

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Rómske obyvateľstvo tvorí približne 5 % z celkového počtu obyvateľov obce.

Priorita č. 6	Podpora a rozvoj socializácie detí a mládeže v obci
----------------------	---

Vytvorenie podmienok k podpore vzdelávania a ku aktívnemu vyžitiu detí a mládeže	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Motivácia detí k ďalšiemu štúdiu na stredných školách</i> ➤ <i>Skvalitnenie vyučovacieho procesu na školách</i> ➤ <i>Organizovanie kultúrno-športových akcií v obci</i> ➤ <i>Zabezpečenie vhodných priestorov na stretávanie sa detí a mládeže</i> ➤ <i>Sprístupnenie už existujúcich detských ihrísk a športovísk</i>
--	---

ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2022 – 2022
---	-------------

REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Pribeta ➤ Základné školy v Pribete ➤ Komunitné centrum 	Starosta obce Riaditelia ZŠ Predseda komisie školstva a kultúry

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Prieskum potrieb detí a mládeže prebiehal na vzorke 110 respondentov tejto vekovej kategórie. Všetci respondenti z radov detí a mládeže sa v dotazníkoch vyjadrili zhodne k problému chýbajúcich priestorov na stretávanie sa, ihrísk a športovísk a tiež k nepostačujúcemu kultúrno-spoločenskému životu v obci.

Priorita č. 7	Vytvorenie priaznivých podmienok poskytovania sociálnej služby Komunitné centrum	
Podpora a rozvoj komunitného centra	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Sprístupnenie nových priestorov komunitného centra</i> ➤ <i>Skvalitniť spoluprácu s ostatnými organizáciami v obci</i> ➤ <i>Zabezpečiť pravidelnú výmenu informácií medzi zriaďovateľom a poskytovateľom sociálnej služby</i> ➤ <i>Zlepšiť informovanosť obyvateľov o poskytovaných službách v KC</i> ➤ <i>Rozšírenie služieb a aktivít KC na základe potrieb obyvateľov</i> 	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2022 – 2022	
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Pribeta ➤ Komunitné centrum 	Operačný program Ľudské zdroje	
Zodpovedná osoba	Starosta obce	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Sociálne služby a aktivity poskytované komunitným centrom už využilo 230 dospelých obyvateľov obce a 47 detí vo veku od 6 -15 rokov.

Priorita č. 8	Vytvorenie priaznivých podmienok pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti	
Skvalitnenie zdravotnej starostlivosti obyvateľov	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Postupná rekonštrukcia zvyšnej časti budovy zdravotného strediska</i> ➤ <i>Zabezpečenie opravy existujúceho bezbariérového prístupu a osadenia rampy z bočnej strany budovy</i> ➤ <i>Prenájom upravených priestorov zdravotného strediska na rozšírenie zdravotnej starostlivosti</i> ➤ <i>Vytvorenie multifunkčnej ambulancie na základe záujmu obyvateľov</i> 	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2022 – 2025	
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Pribeta ➤ Nitriansky samosprávny kraj ➤ Ministerstvo zdravotníctva SR 	Starosta obce, Predseda komisie výstavby, územného plánovania a regionálneho rozvoja	

Kvantifikácia potrebnej kapacity sociálnych služieb

Na základe indexu starnutia obyvateľstva je predpoklad narastajúcej potreby obyvateľov o zabezpečenie kvalitnej zdravotnej starostlivosti.

8.2 Spôsob vyhodnocovania a časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb na roky 2022 - 2025 budú predstavitelia samosprávy a poverené osoby obecným zastupiteľstvom priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie. KPSS je záväzným dokumentom a jeho finančné zabezpečenie je premietnuté do rozpočtu obce. Tento rozvojový dokument je smerodajný pre všetky subjekty existujúce, či majúce aktivity na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor) a je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:

Obecné zastupiteľstvo obce Pribeta minimálne 1x ročne prerokuje Správu o aktuálnej sociálnej situácii v obci na základe zistených potrieb obyvateľov a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená aj správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb a o aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu ohľadne Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.

8.3 Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj pri aktualizácii komunitného plánovania.

Možnosti aktualizácie priorít komunitného plánu:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení
- dotazníkový prieskum potrieb obyvateľov

Komunitný plán sociálnych služieb možno meniť:

- ak sa zmenia priority
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb
- po uplynutí plánovaného obdobia

Záver

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky ohľadne potrebných služieb v našej komunite, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii. Základom je vzájomná a aktívna spolupráca ľudí, ktorých sa daná oblasť či téma dotýka. Spočíva v dialógu a vyjedávaní, cieľom je dosiahnutie výsledku, ktorý je podporovaný väčšinou obyvateľov Obce Pribeta.

Prínosom prístupu štátu ku komunitnému plánovaniu je vytváranie legislatívneho rámca na presun kompetencií v danej oblasti. No zároveň je potrebné upozorniť na nedostatočné finančné krytie daného zámeru zo strany štátu. Obec preto musí využívať aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život. Komunitné plánovanie predstavuje otvorený proces, nekončí sa vypracovaním samotného plánu. Je potrebné neustále zisťovať aktuálne potreby obyvateľov v oblasti sociálnych služieb a hľadať najlepšie riešenia.

Pribeta, január 2022

Dokument bol prerokovaný na zasadnutí Obecného zastupiteľstva dňa 28.12.2021 a schválený uznesením č. 722/2021 zo dňa 28.12.2021.

Norbert Zsitva
starosta obce